

J.Mrkalj-Kadmus

NAGRADE ZA VSE

Gledal sem podelitev Prešernovih nagrad, in me je glodalo, koliko se nagrad podeli na ta dan v deželi tej. Poslušal izvajalce in gledal, politike v prvih vrstah, skupaj z nagrajenci, in izbrano publiko. Dvorana Cankarjevega doma je bila napolnjena z izbranci s povabilom. Navadni smrtniki nimajo dostopa. Navadni državljani so prisotni samo s svojim prispevkom iz proračuna v višini cca., 160. 000 evrotov.

Govor predsednika odbora za podelitev Prešernovih nagrad in nagrad sklada, je bil trpek, ironičen, opozorilen in izzivalen. V enem od intervjujev je predsednik odbora, V. Menderdorfer, povedal, da od 160.000 evrotov, koliko so stroški podelitve nagrad država dobi nazaj najmanj 1/3, z dohodnino in davki.

Letošnja, Prešernova nagrajenca sta dobila po 20.000 evrotov bruto in nagrajenci sklada po 7.000 evrotov bruto. Če zlobno preračunamo je, Prešernova nagrada vredna toliko, kot dve mesečni bruto plači direktorja DUTB. Nagrada sklada pa manj kot ena.

Že dolgo pred tem sem brskal po spletu in raziskoval, koliko je sploh nagrad, ki jih podeljujejo v deželi tej. Koliko ustvarjalci dobijo evrotov, plaket, diplom in zlatih cekinov?! Uh, nisem pričakoval, da mi bo iskanje podatkov vzelo toliko časa.

Vseh nagrad, ki imajo neki odmev sem našel na spletu za okoli 100. Koliko nagrad podelijo občine, katerih je v deželi tej 212, je težko ugotoviti. Koliko so težke v srebru in zlatu pa povsem nemogoče.

Največ nagrad, je namenjeno literatom. Največ festivalov in sejmov tudi literatom. Pesniških festivalov, poezije in vina, pa do filma in vina in čaše nesmrtnosti, je kar nekaj. Nekako čaša, vino in poezija so povezani za vedno.

Največ nagrad je poimenovanih po pisateljih in pesnikih. Naštel bom samo nekaj; Levstikova, Grumova, Finžgarjeva, Jenkova, Kajuhova, Prežihova, Smoletova, Rožančeva, Stritarjeva, Šeligova, Trubarjeva, Župančičeva, Aškerčeva, Bevkova, Jurčičeva, Murkova, Trdinova in seveda, Prešernova.

Potem so tu nagrade za roman leta, Kresnik. Zatem je tu, Beletrinina nagrada za kratko zgodbo, Desetnica za otroško in mladinsko literaturo, Sovretova nagrada, Glazerjeva nagrada, Čopova diploma, Večernica, Veronikina nagrada, Vilenica itd. Moj namen ni, da bi to naštevanje razvrednotilo nagrajence, ampak vsem od srca čestitam. V vsakem primeru od pisanja in nagrad se ne more preživeti. Vsem umetnikom in ustvarjalcem, ki živijo na tako imenovani svobodi in so odvisni od trga v tem turbo kapitalizmu, kjer je bog, oblast in profit svetinja. Še posebej čestitam da preživijo, in se ne odrečejo ustvarjanju.

Med nagradami, ki so pomembne podelijo tudi ustvarjalcem s področja gledališča, filma, likovne umetnosti in znanosti, in jih je tudi nekaj. To so Borštnikov prstan, Badjurjeva nagrada, Plečnikova nagrada, Ješkova nagrada in Jakopičeva nagrada. Tu so še nagrade za prevajalce in seveda različne občinske nagrade.

Spodaj, je slika Franja Frančiča, letošnjega dobitnika, Tartinijeve nagrade, ki jo podeljuje občina Piran.

Za občino Maribor vem, da podeljujejo Glazerjevo nagrado. Kako se imenujejo nagrade po občinah, bi moral opraviti pravo malo raziskavo. Ravno tako je težko ugotoviti, koliko zlata in srebra podelijo nagrajencem. Glede na zneske, navedene za Prešernove nagrajence, sem prepričan, da ne prav veliko, ali nič. Dostikrat imam občutek, da elita prilasti zvočno ime nagrajenca za lastno promocijo. To posebej velja za politike in profesionalne župane občin, ali kakor jim radi rečejo lokalne šerife. Na ta način se pokažejo, koliko cenijo ustvarjalce.

Jaz predlagam, da vse občinske nagrade, ne smejo biti manjše od ene mesečne županske plače bruto. Spominjam se, da sem sam sodeloval na nekaterih razpisih za nagrade. V občini, Ribnica so imeli festival humorja in satire v svinčenih socialističnih časih. Prva nagrada je bila v višini mesečne plače takratnega ministra za kulturo, druga, polovico manj in tretja eno tretjino. Sam sem dobil drugo nagrado.

Država vsako leto vse bolj zadrigne zanko ustvarjalcem, ki bi naj bili upravičeni, da jim Ministrstvo za kulturo, plačuje socialne prispevke. Takih, ki jim uspe dobiti status te vrste, je 2.000. Po izjavi ministra, T. Peršaka to stane proračun ministrstva za kulturo 8 milijonov evrov letno. Minister pravi, da so to socialni korektivi, ki stanejo preveč.

Eh, pisati bi se dalo veliko o nagradah in nagrajencih. Za konec povem, da so nagrade bolj važne podeljevalcem, kot nagrajencem. Morda pa se vseeno motim.

Aforizmi

& Med nepismenimi ni plagiatstva.

& Kaj je bolj človeško, umreti od bogastva ali od revščine?!

& Evolucija balkanskih politikov do pravega človeka povsem stoji že četrto stoletje.

& Ko sem razglasil, da pišem enciklopedijo neumnosti v deželi tej, me nadlegujejo neumni, pametni in vsi dvorni norški.

PR

DIOGEN pro kultura

<http://www.diogenpro.com>